

Szeretett állataink olyanok, mint a vitaminok

Az állat-asszisztált terápiát (AAT) mint módszert Boris Levinson amerikai pszichológus dolgozta ki az 1960-as években. Vallomása szerint az érzelmi egészségünket fenyegető elidegenedés érzésétől szenvedve a jövő embere arra kényszerül, hogy a kaotikus és értelmetlennek tűnő világtól a természet és állatok világához forduljon egyensúlya visszaszerzéséért.

Gyógyítás vagy kuruzslás? – tesszük fel kétkedő kérdésünket. Alternatív válaszainkat három hipotézis magyarázza. A direkt oksági hipotézis szerint a társállat jelenléte, a vele való fizikai kontaktusnak és egyéb interakcióknak közvetlen relaxáló hatásuk van, amelyek mérhető módon tükröződnek egyes élettani paraméterek változásában (vérnyomás, szívfrekvencia, izomtónus). Az indirekt oksági hipotézis szerint a társállat nem közvetlenül fejti ki jótékony egészségmegőrző hatását, hanem a szociális facilitáción keresztül, amelynek lényege, hogy spontán módon serkenti és megkönnyíti az emberek közti társas, szociális integrációt, ezáltal a mentális egészségvédőfaktor. A kritikai megközelítés

szerint az ember-állat interakcióban rejlő pozitív egészségmegőrző hatás csak látszólagos. Az egészségmutatók közti asszociációk hátterében valamely látens faktor állhat, mint például a magasabb szocioökonómiai státusz vagy egyéb személyiség jellemzők.

Az 1970–1980-as években számos kutatóintézet alakult, melyeknek központi kutatási

területe az állat-asszisztált terápia. 1984-ben Washingtonban, a Delta Egyesület által szervezett konferencián állították össze az elméleti útmutatót, amely tartalmazza az állat-ember interakció kutatások metodológiai szempontjait. Napjaink kutatásai ezen elbírálások figyelembe vételével készülnek.

Virgíniás Zolna doktorandusz

Tudományos előrehaladás és magánélet – nők a tudományban

Napjaink magyar tudományos világának egyik kiemelkedő problémája a nemi összetettség nagymértékű aránytalansága. A tudományos ranglétrán felfelé haladva egyre inkább alulreprezentáltak a nők, azonban a főiskolai, egyetemi, illetve a PhD-képzésben még felülreprezentáltak a „második nem”. A kutatásom vezérfonalát a doktori fokozattal még nem rendelkező PhD-hallgató nők karrierút-vizsgálata, valamint a tudományos előrehaladás és a magánélet összeegyeztethetősége adta a Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskolájának Szociológia és Társadalompolitika Programjának doktoranduszai körében. Ebbe beletartoznak azok a dimenziók, amik a nemi szerepeket, tudományos karrierutakat, érvényesülési folyamatokat, valamint a mobilitás kérdéskörét taglalják. Hipotézisem szerint a doktori programban szereplő nők nehézségei elsősorban a nemükből fakadóak, valamint a nők tudományos előrehaladása több akadályba ütközik, mint a férfiaké. A megfogalmazott hipotézisek többnyire igazolódni látszottak, miszerint a nők nehézségei

kihatnak értékelésükre, előrehaladásukra és lehetőségeikre. A fokozatszerzés komplikációit taglalva olyan tényezőkről számoltak be az interjúalanyok, mint a pénz, az idő, az energia, valamint néhány esetben a mobilitás. Amellett, hogy finanszírozási forma szerint a költségtérítéses vagy az ösztöndíjas mezőbe esik a doktorandusz, számos egyéb költség is felmerül akár a képzéssel vagy a kutatással kapcsolatban, melyet többnyire önmagának kell finanszíroznia a hallgatónak. A disszertáció írására szánt idő beosztása sokszor nehézségekbe ütközik, amelyek a legtöbb esetben a magánélet és a karrier összeegyeztetésével függenek össze. Ehhez kapcsolódik a családalapítás időbeli kitolása és a fokozatszerzés utáni karrierterv bizonytalansága is. Így azt lehet mondani, hogy ha a tudományos karrierbe való befektetésként fogjuk fel a PhD-programot, akkor a magánélet, azon belül is a családi élet alakulásába negatívan szól bele maga a tudományos karrierre vonatkozó ambíció megvalósítása.

Tóth Dalma szociológia mesterszakos hallgató